Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U003807

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Віктор Ірина Володимирівна

2. Viktor Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 09.00.04

Назва наукової спеціальності: Філософська антропологія, філософія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-09-2019

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.051.06

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 02.15.51

Тема дисертації:

1. Філософсько-антропологічний аналіз ритуалів (на матеріалі української культури)
2. Philosophical and anthropological analysis of rituals (on the material of Ukrainian culture)

Реферат/анотація:

1. Здійснено комплексне філософсько-антропологічне дослідження ритуалів на матеріалі української культури. Уперше проведено класифікацію основних ритуалів української культури на філософських засадах, виділені філософсько-антропологічні принципи та методики таких класифікацій (психоаналіз, міфопоетика, генетичний аналіз, феноменологія). З'ясовані природні та культурні компоненти ритуалів з точки зору «учнівства через традицію». На основі моделі паралаксу надано пояснення суперечливої сутності ритуалу, сумісності традиції і глобального ринку. Показано значення міжкультурного діалогу та включення традиційного обрядового комплексу у загальні ментальні установки українців. Знайшло подальший розвиток виявлення основних символів в українській культурній картині світу, їх реалізація в ритуалах (світове дерево, земля-мати, зерно, храм, шинок, виховання). Розкрито значення традиції для сучасної української культури. Надано філософського узагальнення соціокультурному рівню «добре знайоме суспільство». На основі концепції Б. Латура доведено, що нова антропологія постмодерну визначає ритуал як актуальну дійсну цілісність. Продемонстровано, що українська традиційна культура зберігає здатність до модернізації та

адаптації. Ключові слова: герменевтика, ментальність, міжкультурний діалог, національна культура, перформативний поворот, постмодернізм, ритуал, соціокультурне конструювання, суб'єкт, суспільна міфологія, традиція, філософія культури, філософська антропологія.

2. The thesis is devoted to the complex of philosophical research of rituals on the material of Ukrainian culture. The aim is to investigate the ritual in contemporary Ukrainian society, the influence on myths and rituals of mass culture and its mechanisms, philosophical and anthropological characteristics and changes of ritual in the symbolic space of Ukrainian postmodern culture. For the first time: - the classification of the basic rituals of Ukrainian culture has been carried out, the philosophical and anthropological principles of such possible classifications have been clarified (psychoanalysis, psychoanalytic anthropology, mythopoetics, genetic analysis, initiation and phenomenological theory of ritual); - the natural and cultural components of the rituals of Ukrainian culture from the point of view of «apprenticeship through tradition» (F. Vaal) have been clarified; - the concept of «parallax» has been applied to explain the compatibility of traditional cultures and the global market, mass culture; - the significance of intercultural dialogue for the modern Ukrainian culture of the beginning of the XXI century and the inclusion of traditional ceremonial complex in general mental installations of Ukrainians has been clarified. Clarified: - the concept of ritual and rite; - cultural-anthropological and philosophical-anthropological methods of rituals research in the context of «performative turn». Further development was found: - identification of the main semantic images and symbols in the Ukrainian cultural world picture, their basic realization in rituals and holidays (the center of the world, the world tree, the earth-mother, the grain-life, the temple, the tavern-tavern, the feast as meeting with the ancestors, education as involvement in a family, etc.); - disclosure of the importance of cultural heredity, traditions for the current state of Ukrainian culture, the place of ritual culture in it; - a philosophical generalization of the socio-cultural level of «well-known society», which for a long time was represented in the Ukrainian culture by an expanded family, a sociable community, and thus the Ukrainian traditional culture maintains a high adaptive potential, a capacity for modernization. In developing the typology of rites of Ukrainian culture, the following groups of rituals will play the most important role: - rituals of agrarian direction; - family rituals; - rituals of transition and ancestors (birth, death, wedding); - rituals of the center of the world and temple space; - rituals of upbringing and life trials (initiations). Tradition as a cultural heritage can effectively support itself when simultaneously perform the function of communication and divergence. Tradition is supported as abstract principles and technologies, as well as personification, while traditionally reproduced by heroism, when certain definite principles of tradition are embodied in personalities, national heroes. Stereotypes contribute to the reproduction of traditions derived from certain national cultures, and stereotypes can function as nationally marketed in a globalized world. The concept of «parallax» can explain the compatibility of traditional cultures and the global market, mass culture. The dialectical process of the development of tradition includes the disappearance or transformation of cultural-specific (ethnic) stereotypes, as well as the spread of new myths in local traditions. A number of the ideas presented in the dissertation can contribute to further advancement in the explication of fundamental philosophical concepts (tradition, archetype, power, ideology, mass culture, myth, globalism). Key words: hermeneutics, intercultural dialogue, mentality, national culture, performative turn, philosophical anthropology, philosophy of culture, postmodernism, ritual, social mythology, sociocultural design, subject, tradition.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титар Олена Володимирівна

2. Tytar Olena Volodymyrivna

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загрійчук Іван Дмитрович

2. Zahriichuk Ivan Dmytrovych

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипенко Світлана Григорівна

2. Pylypenko Svitlana Hryhorivna

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Карпенко Іван Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Карпенко Іван Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.